

Evangelische Omroep

Bij brief van 4 februari 2021 heeft de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media het Commissariaat voor de Media gevraagd op grond van artikel 2.31, eerste lid van de Mediawet een advies uit te brengen over de aanvragen voor een erkenning of een voorlopige erkenning voor de verzorging van media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst die voor 1 februari 2021 bij het Commissariaat zijn ingediend. De EO heeft op 25 januari 2021 een aanvraag voor een erkenning ingediend bij het Commissariaat.

De minister heeft het Commissariaat gevraagd in het advies specifieke aandacht te besteden aan de volgende punten: de ledeneis, het zijn van een omroepvereniging, de stromingseis, de vertegenwoordiging van de identiteit in het programmabeleid, de naleving van de Mediawet, de governance en de toegevoegde waarde van aanvragers van een (voorlopige) erkenning.

Leeswijzer

Allereerst geven wij het advies weer. Vervolgens gaan we in op de onderdelen uit de adviesaanvraag van de minister. Tot slot gaat het Commissariaat in op een aantal punten waaraan hij vanuit zijn missie en voor het kunnen uitoefenen van goed toezicht veel belang hecht

Advies

Het Commissariaat stelt vast dat de Evangelische Omroep (hierna: EO) aan de formele vereisten van de Mediawet 2008 voldoet om voor een erkenning in aanmerking te komen. Ook voor het overige ziet het Commissariaat geen beletselen voor erkenningsverlening. Gelet daarop adviseren wij om de EO de gevraagde erkenning voor de concessieperiode 2022-2026 te verlenen.

Ledendrempel

De EO heeft het wettelijk minimum vereiste aantal leden behaald om als een zelfstandige omroepvereniging in aanmerking te komen voor een erkenning.

Het zijn van een omroepvereniging

Rechtspersoon

Uit de akte van oprichting van 21 april 1967, bijgevoegd bij de erkenningsaanvraag, blijkt dat de EO is opgericht als een stichting. De EO is op 1 januari 1990 omgezet naar een vereniging.

Uitvoering publieke mediaopdracht als doelstelling

In de akte van statutenwijziging van 11 december 2018 is de wettelijk voorgeschreven statutaire (hoofd)doelstelling zodanig opgeschreven dat niet eenduidig is vast te stellen dat deze voldoet aan de Mediawet. Het Commissariaat is van oordeel dat de EO feitelijk handelt als een omroepvereniging maar heeft de EO wel meegegeven bij de eerstvolgende statutenwijziging de wettelijk bepaalde statutaire hoofddoelstelling duidelijker in de statuten op te nemen. De EO heeft toegezegd dit te zullen doen.

Stromingseis

De stroming die de EO vertegenwoordigt, staat in de statuten als volgt beschreven:

'De grondslag van de vereniging is de Heilige Schrift. (...) Het doel van de vereniging is het bevorderen in de ruimste zin des woords van de verkondiging van het Koninkrijk Gods door de prediking van het Evangelie van Jezus Christus via radio, televisie en andere media.'

In het beleidsplan vermeldt de EO dat zij een brede groep christenen vertegenwoordigt en diverse (christelijke) stromingen met elkaar verbindt. Het is de missie van de EO om vanuit de christelijke identiteit content te maken die geloof en het alledaagse leven aan elkaar verbindt. Overtuigd van Gods liefde voor iedereen wil de omroep verhalen vertellen over God en het volgen van Jezus. De EO rekent het tot haar verantwoordelijkheid de protestants-christelijke traditie te vertegenwoordigen door content te maken waar kerken en maatschappelijke organisaties zich herkenbaar in vertegenwoordigd weten. Dat geldt eveneens voor het vertegenwoordigen van de Joodse gemeenschap.

In het erkenningsadvies van 2014 heeft het Commissariaat vastgesteld dat het bevolkingsdeel dat de EO vertegenwoordigt een stroming is in de zin van de Mediawet 2008. Nu de omroepvereniging datzelfde deel van de bevolking wil representeren en de EO aan de ledeneis heeft voldaan, komt het Commissariaat tot de conclusie dat de EO voldoet aan de eis die is gesteld in artikel 2.24, eerste lid onder c van de Mediawet 2008 en daarmee bijdraagt aan de pluriformiteit van de publieke omroep. Het Commissariaat stelt vast dat de EO heeft voldaan aan de wettelijke vereisten die artikel 2.24 van de Mediawet 2008 aan een omroepvereniging stelt.

Identiteit vertegenwoordigd in programmabeleid

In het beleidsplan beschrijft de EO dat het haar (statutaire) doelstelling tracht te bereiken door media-aanbod te maken door haar content binnen drie domeinen te bundelen:

1. Geloven in de veelkleurigheid van God: de EO wil ruimte geven aan geloofsdiversiteit. De EO wil zowel klassiek gelovigen als de nieuwe generatie christenen – en in het bijzonder migrantenchristenen - aan zich binden en hen een stem geven binnen het publieke bestel. De EO geeft in dit domein kleur aan de rijke joods-christelijke traditie in Nederland. Ook wil de EO het gesprek aangaan met mensen die onze levensovertuiging niet delen. De EO wil zich niet beperken tot louter godsdienstige content, maar vanuit een christelijke geloofsovertuiging een variëteit aan content maken voor een breed publiek. De content die hoort bij het domein Geloven in de veelkleurigheid van God raakt het hart van het bestaan van de EO.
2. Hoopvolle samenleving: de EO legt binnen dit domein de focus op thema's als "Recht doen" en "Duurzaam leven", onder andere door opiniërende en journalistieke content. Met het thema "Recht doen" wil zij de nood van mensen dicht bij het publiek brengen en tot handelen aanzetten. Bij het thema Duurzaam leven wil de EO laten zien wat er al gebeurt in Nederland en daarbuiten om zorg te dragen voor de natuur.
3. Echte relaties: dit domein splits de EO op in de drie thema's Opvoeden, Trouw in Relaties en Oog voor de Ander. De EO wil met dit domein een vaste waarde voor haar doelgroep creëren. Het voorgenomen programmabeleid van de EO is uitgewerkt aan de hand van voorbeelden van gemaakte programma's.

De EO heeft een innovatieteam dat zorgdraagt voor contentontwikkeling en innovatie dat onder meer gericht is op het bereiken van nieuwe doelgroepen en het genereren van interactiviteit met de doelgroep.

Naar het oordeel van het Commissariaat weerspiegelt het voorgenomen programmabeleid de identiteit van de EO en levert zij een bijdrage aan het uitvoeren van de publieke mediaopdracht.

Democratische invloed leden op het programmabeleid

De EO heeft volgens de statuten een ledenraad waarin alle leden van de vereniging zijn vertegenwoordigd. De ledenraad telt 67 afgevaardigden uit verschillende denominaties en een voorzitter. Op voordracht van het bestuur wordt door de ledenraad een onafhankelijke gespreksleider aangewezen.

De statuten geven de ledenraad ruime bevoegdheden waaronder het adviseren van de directie, adviseren in de eerste fase van de totstandkoming van het meerjarenbeleidsplan en de mogelijkheid

tot het instellen van een commissies gericht op taken van de ledenraad. De verenigingsraad vergadert minstens drie keer per jaar.

Het Commissariaat is van oordeel dat de leden van de EO op democratisch aanvaardbare wijze directe invloed kunnen uitoefenen op het (programma)beleid.

Contributie

De EO voldoet aan het contributievereiste van artikel 2.24, eerste lid onder e van de Mediawet 2008.

Naleving Mediawet (zicht op naleving)

De EO geeft aan dat haar redactionele onafhankelijkheid belangrijk is bij iedere vorm van samenwerking. In de huidige concessieperiode heeft het Commissariaat geen overtredingen van de EO geconstateerd die aanleiding vormden voor een sanctieprocedure. Wel is de EO gedurende deze periode door het Commissariaat gewezen op concrete of algemene nalevingsaspecten.

Het Commissariaat heeft, mede op basis van het beleidsplan en de opvolging die zij heeft gegeven aan het toezicht van het Commissariaat in het verleden, geen aanwijzingen dat de EO zich niet zal houden aan de Mediawet, de richtlijnen van het Commissariaat en interne gedragscodes.

Governance

De EO kent de volgende drie organen: het bestuur, de raad van toezicht en de ledenraad. Uit beschrijving van de bestuurlijke organisatie en de statuten en reglementen blijkt een heldere organisatiestructuur. De taken en bevoegdheden van de verschillende organen zijn duidelijk vastgelegd en hieruit blijkt geen vermenging van taken tussen bestuur en toezicht. Evenmin is er sprake van dubbelfuncties in uitvoerende en toezichthoudende organen en zijn er geen benoemingsstructuren die de verhoudingen kunnen vertroebelen.

We hebben geen zaken geconstateerd waaruit blijkt dat geen sprake is van deugdelijk, onafhankelijk en deskundig toezicht. Uit de statuten en reglementen blijkt dat de profielschets van de leden van de raad van toezicht en de directieleden openbaar wordt gemaakt. In aanvulling hierop heeft de omroep schriftelijk toegelicht dat er ook openbaar wordt geworven. In een de mondelinge toelichting heeft de EO gemeld dat zij jaarlijks controleert of aan de governancecode is voldaan.

Het Commissariaat concludeert dat de EO voldoet aan de vereisten uit artikel 2:142a, eerste lid van de Mediawet 2008.

Journalistieke kwaliteitsstandaarden

Het doel van het redactiestatuut van de EO is tweeledig: het waarborgen van de in de Mediawet bedoelde onafhankelijkheid van medewerkers bij het uitvoeren van hun journalistieke werkzaamheden en het regelen van de rechten en plichten daarbij. Uitgangspunt daarbij is dat zowel de identiteit (grondslag, doelstelling) van de EO en de identiteit van de medewerkers als de hiervoor genoemde onafhankelijkheid worden gewaarborgd. Het redactiestatuut van de EO is online te raadplegen. In het redactiestatuut is onder mee opgenomen dat medewerkers van de EO zich vanuit hun persoonlijke identiteit richten op de grondslag en doelstelling van de EO, het relevante beleid en de toepasselijke journalistieke normen. Op die basis, met dat doel en binnen die kaders doen zij hun werk. Medewerkers dienen zich in hun werk onafhankelijk op te stellen ten opzichte van adverteerders, sponsors en anderen die bijdragen hebben verstrekt voor de totstandkoming van media-aanbod. Het onderhandelen en maken van afspraken met co-financiers mag niet gedaan worden door de bij het programma betrokken medewerkers.

In het redactiestatuut wordt benoemd dat medewerkers zich richten op de toepasselijke journalistieke normen. De mediacode EO die online te raadplegen is, vermeldt dat voor journalistieke programma's de EO zich conformeert aan de normen die zijn vastgelegd in de Leidraad van de Raad voor de Journalistiek. De EO heeft mondeling toegelicht dat de mediacode en het redactiestatuut geïntegreerd worden.

Het Commissariaat stelt vast dat de EO over een redactiestatuut beschikt als bedoeld in artikel 2.88, derde lid, van de Mediawet 2008.

Administratieve Organisatie / Interne Beheersing en financiële reserve

De EO heeft bij de aanvraag een goede beschrijving opgenomen van de beheersprocessen en de financiële en administratieve organisatie.

Naar het oordeel van het Commissariaat blijkt uit de beschikbare cijfers dat de financiële positie van de EO stabiel is. Op basis van de omvang van het eigen vermogen van BNNVARA ultimo 2019 is het niet aannemelijk dat het eigen vermogen op 31 december 2021 negatief zal zijn.

Bereidheid tot samenwerking

De EO geeft in het beleidsplan aan dat zij zich actief inzet voor een sterke, gemeenschappelijk gedragen Publieke Omroep en dat zij loyaal is aan de missie en doelstellingen van de NPO. De EO is binnen de NPO goed vertegenwoordigd in de gremia op strategisch niveau en op verschillende disciplines. De EO is dienstbaar aan het geheel en heeft een actieve rol in de ontwikkeling van nieuw beleid bij de Publieke Omroep.

Op programmatisch gebied werkt de EO samen met BNNVARA voor Typisch (dagelijks op NPO 2), met verschillende omroepen voor Op1 (dagelijks op NPO 1) en met de NOS voor Langs de Lijn en omstreken (NPO Radio 1). Voor Zapp your planet werkt de EO nauw samen met kindzender Zapp, de NTR en andere omroepen om duurzaamheidsthema's aan te kaarten.

Qua faciliteiten is er veel samenwerking met andere omroepen bij diverse aanbestedingen, dit wordt gecoördineerd in de werkgroep faciliteiten. Op het gebied van radiostudio's werkt de EO samen met de NPO, voor televisiestudio's wordt met andere omroepen de mogelijkheid om nauwer samen te werken onderzocht.

De EO toont naar het oordeel van het Commissariaat de benodigde bereidheid om samen te werken met andere organisaties in het landelijke publieke bestel en loyaal te zijn aan de doelstellingen van de publieke omroep als geheel.